

2013'te büyüme ne olacak?

Diyelim ki, 2012 yılında bir “Kaza” oldu

Diyelim ki, 2012 yılında bir “Kaza” oldu. Ancak yüzde 2.2 büyüyebildik. Zaten başka ülkeler de büyüyemedi. 2012'yi unutalım gitsin. İyi de... 2013 yılı nasıl geçecek (veya geçiyor)? “Ankara'yı Gücendirmekten Çekinen”, “Ankara'ya Hoş Görünme Arayışındakiler”, durumun iyiye gittiğini söylüyor.

Durumun iyiye gitmesi, büyümenin hızlanması, üretim artışına bağlıdır. Üretim artacak ki gelir artsın, istihdam artsın.

Üretimin artması ise iç talep ile dış talebin (ihracatın) artması ile mümkün olabilir.

2012 yılında milli gelirin yüzde 2.2 oranında büyümesi, iç talep yüzde 1.9 daralırken, ihracatın yüzde 4.1 artması sayesinde mümkün olabildi.

2012 yılında özel kesim harcamaları % 1.5 azaldı	
Özel Kesim Harcamaları	-1.5
- Tüketim	-0.5
- Yatırım	-1.0
Kamu Harcamaları	0.9
- Tüketim	0.6
- Yatırım	0.3
Stok Değişimi	-1.3
İÇ TALEP DARALMASI	-1.9
İHRACAT	4.1
BÜYÜME	2.2

2013 yılının ilk 3 ayında ise ihracat artışı (maalesef) yavaşladı. Mart ayında ihracat artışı sadece yüzde 0.3 oranında. Yılın ilk 3 ayındaki artış sadece yüzde 3.3 oranında.

Demek ki 2013 yılında ihracatın büyümeye, 2012 yılındaki ölçüde katkı yapamama tehlikesi var. Bu durumda ümit iç talebin canlanmasında demektir.

Acaba iç talep 2013 yılında canlanır mı? Tekrarda yarar var. İç talep canlanacak ki, üretim artsın. Üretim artsın ki 2013 yılında büyüme yüzde 2.2'nin üzerine çıksın.

İç talebin artması için tüketicinin, yatırımcının para harcaması gerekiyor. Acaba 2012 yılında tüketicinin, yatırımcının cebinde para vardı da mı harcamadı? Harcanabilir gelirlerini insanlar harcamıyor da tasarrufa mı yöneltiyor? Hayır. Milli gelirin yüzde 20'si büyüklüğünde olması gereken iç tasarruflar 2012 yılında milli gelirin yüzde 14'ü büyüklüğünde. Demek ki insanlar para harcıyor, hatta yurtdışından gelen ve (cari fiyatla) milli gelirin yüzde 5.2'sine ulaşan dış kaynağı da ceplerindeki paraya katarak harcıyor ama, harcamalar yetersiz kalıyor. Daha da kötüsü, halkın tüketim harcamaları ile özel sektörün yatırım harcamaları 2012 yılı başından 2013 yılına kadar basamak basamak azalmış durumda. İşte bu önemli bir “risk” teşkil ediyor.

2013'e yavaşlaya yavaşlaya girdik				
	Halkın tüketim harcaması nasıl azaldı	Ozel sektörün yatırım harcaması nasıl azaldı	İmalat sanayinde üretim nasıl azaldı	Büyüme nasıl yavaşladı
Ocak-Şubat	-0.4	1.0	2.9	3.3
Mart-Mayıs	-1.3	-3.6	3.5	2.9
Haz.-Ağu.	-0.4	-6.2	1.1	1.6
Eylül-Ekim	-0.8	-9.2	0.0	1.4
2012	-0.7	-4.5	1.9	2.2

2012 yılında üçer aylık dönemlerde basamak basamak inen iç talep, 2013 yılında basamak basamak yukarıya çıkmaya başlar mı? Normal olarak kendi kendine çıkmaz. Çıkması için 'Ankara'nın bir şeyler yapması lazım? Neler yapması lazım? Bundan sonra tartışılması gereken de budur.